No. 1303 Zaterdag 19 December 1908 25ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire. Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 18 December.

De bom is gebarsten.

Niet zoodra was het in Venezuela bekend, dat H. M. *Gelderland* het kustwachtertje *Alexis* (zou het de dertig ton halen?) had genomen, of de waarnemende President JUAN VICENTE GOMEZ richtte zich reeds den volgenden dag, 13 December, in een proclamatie tot het Venezolaansche Volk.

Van af den 1sten December waren de Nederlandsche oorlogsbodems in de territoriale wateren van Venezuela verschenen en zelfs sommige der Venezolaansche havens binnengegaan, terwijl zij, blijkbaar met vijandige bedoeling, gewapenderhand koopvaardijschepen aan een onderzoek onderwierpen.

Hij had nu het officieel verslag ontvangen, dat den dag te voren, 12 December, tegenover de punt van Tucacas de *Alexis* door de „Gelderland" genomen was.

De Officier, die de verovering leidde, had aan den Kapitein van den Kustwachter de volgende verklaring op schrift ter hand gesteld: H. M. de Koningin der Nederlanden heeft order gegeven aan Hoogstdezelver oorlogsschepen alle oorlogsbodems der Venezolaansche Regeering te bemeesteren en als represaille-maatregel tijdelijk in beslag te nemen. Ik kom op last van mijn Commandant U verzoeken de vlag te strijken, het schip over te geven en U ter beschikking van den Commandant te stellen. Ieder verzet is nutteloos; zich verzetten zou gelijk staan met het verlies van uw schip, en den dood van velen der Uwen. (w. g.) De officier van het schip 2de klasse BERNAR. (Dit moet zijn BENDER. RED. AM.)

JUAN VICENTE GÓMEZ beschouwt deze daden „als een binnendringen binnen het grondgebied en als een aanval op de Regeering der Republiek", en bijgevolg „als een grove beleediging van de nationale souvereiniteit en een bedreiging, waarbij de onschendbaarheid van het grondgebied, van de eer en de waardigheid van het Vaderland gevaar loopt."

Erger kan het al haast niet!

De waarnemende President besluit dan ook met het volk tot tegenweer op te roepen en Venezuela in staat van oorlog te verklaren.

In een andere Officieele Nota lezen wij, dat de Venezolaansche Regeering nog altijd wachtte op den Diplomatieken Agent van Nederland om de zaken langs diplomatieken weg te regelen. Maar op eens, zoo klaagt de Venezolaansche Regeering, slaat Holland over tot daden van dwang en geweld.

„De gewijde grond van het Vaderland is derhalve geschonden, en de Natie zal zijn plicht weten te vervullen." Nu niet langer verschil van opinie in de politiek, welke verdeeldheid brengt, maar alle Venezolanen moeten zich vereenigen en zich scharen rondom de regeering, welke op het oogenblik aan 't hoofd staat en het edel en waardig plan heeft opgevat om het Vaderland te verdedigen; steunend op de liefde voor het Vaderland, hoopt de Regeering, dat overal die maatregelen genomen zullen worden, noodig om de Republiek te beveiligen tegen den slecht verborgen inval der vreemdelingen."

In door de Regeering gesteunde bladen werden de Venezolanen te Puerto Cabello en Maracaibo eveneens opgezet tegen Nederland en de Nederlandsche onderdanen aldaar gevestigd. Zij werden geboycot, er werd ruzie gemaakt en gevochten, er vielen klappen.

Wij zullen het bij dit staaltje van officieele agitatie maar laten. Men ziet duidelijk, dat de Venezolaansche Regeering gezocht heeft naar een gelegenheid om het volk op te zetten tegen den vreemdeling, door wiens optreden langs de kust de met recht en reden ontevreden burgers zich versterkt gevoelden en zich gereed maakten tot verzet en omverwerpen van het gehate Bestuur van Castro.

Of dergelijke agitatie de Venezolaansche Regee-ring veel helpen zal?

Wij durven de volle verwachting uitspreken van het tegendeel, en beschouwen al dat lawaaïerig gedoe van Castro's Regeering als wilde stuiptrekkingen, welke den dood voorafgaan en aankondigen.

Best mogelijk, dat een kleine bende van lieden, die niets te verliezen hebben en alles te winnen, met geld en beloften, door de Castro-partij kunnen worden opgehitst tegen Nederland en zijn onderdanen in Venezuela, maar lang zal en kan dat relletje niet duren. De bevolking van Venezuela is niet tegen Curaçao of Nederland, maar, even als wij, tegen Castro.

De Venezolaansche schippers wier schepen door onze Marine onderzocht werden, waren daar geen van allen over verstoord, namen het in het geheel niet kwalijk, maar verheugden zich integendeel over de actie van Nederland.

Te Caracas ontstond er Zondag, 13 December, toen het daar bekend was geworden, dat de *Alexis* door de Hollanders genomen was, een oproer. Niet uit verontwaardiging tegen Nederland, maar, alsof het optreden der Nederlandsche Marine hun moed had gegeven, zij stonden op tegen de Regeering van Castro.

Weg met Castro!

Weg met de tyrannie!

Weg met de monopolies.

De drukkerij van *El Constitucional* werd kort en klein geslagen, de apotheek der Heeren THIELEN & Co, en de wasscherij *Lavandería Americana* in brand gestoken, en reeds was men op weg om de buitenplaats van Castro *Villa Zoila* te gaan verwoesten, toen zij juist nog bij tijds daarin verhinderd konden worden.

JUAN VICENTE GOMEZ moest op het balcon van het Gouvernementspaleis verschijnen om het volk toe te spreken en te paaien met allerlei schoone beloften. De monopolies zouden worden afgeschaft, de politieke bannelingen mochten naar het Vaderland terugkeeren, de politieke gevangenen zouden worden in vrijheid gesteld, etc. etc,

Of er ook een belofte bij was om spoedig vrede te sluiten met Nederland, staat niet vermeld.

Spoedig zullen wij daaromtrent wel nadere berichten ontvangen. Want de zoo hoog verhitte gemoederen werden een dag later opnieuw opgewekt door het nemen van de *23 de Mayo*. Nederland liet zich opnieuw gevoelen. Daar zal ongetwijfeld door het Venezolaansche Volk op geantwoord zijn.

Want de Venezolanen weten zeer goed, dat al wat Holland deed, niet gericht was tegen hen, maar tegen het onwaardig bestuur van Castro.

Het is ons nog niet bekend, of de beide oorlogsschepen *Jacob van Heemskerck* en *Gelderland*, die op het onverwachts Vrijdagmiddag binnenliepen, buiten onze berichten van Venezuela hebben aangebracht, maar de veronderstelling zal wel niet gewaagd zijn, dat hun plotseling vertrek uit de Venezolaansche wateren een bizondere beteekenis moet hebben in deze omstandigheden.

Ook valt het ons op, dat geen enkel schip meer werd opgebracht.

Zou de vrede op handen zijn?

God geve het!

Maar, dat men zorge het hernieuwen der vriendschappelijke betrekkingen met Venezuela flink te regelen en op deugdelijken grondslag te laten steunen, opdat de Venezolaansche quaestie nu eens voor goed van de baan zijn.

ONZE BEGROOTING bij den Minister.

(MEMORIE VAN ANTWOORD.)

Algemeene beschouwingen.

Ook de ondergeteekende betreurt ten zeerste het nadeel, dat door de bekende maatregelen van de Venezolaansche Regeering aan de welvaart der kolonie is toegebracht alsmede de andere voor die welvaart ongunstige omstandigheden, waarvan in het Voorloopig Verslag wordt gewaagd.

Met waardeering heeft hij vernomen, dat men bereid is om er toe mede te werken, dat de Kolonie uit de Schatkist van het Moederland de hulp verkrijgt, die ze in deze tijden behoeft. Zooals reeds in de toelichtingen op de ingediende Nota van Wijzigingen werd medegedeeld, is door den ondergeteekende de verantwoordelijkheid aanvaard voor een uitgaaf van f20 000 tot tegemoetkoming in den nood. Volgens van den Gouverneur ontvangen berichten, komt voor werkverschaffing in de eerste plaats in aanmerking arbeid ten behoeve van de stadsreiniging in verband met het pestgevaar en aanleg van aarden dammen in de buitendistricten. Of behalve werkverschaffing ook schoolvoeding en uitdeeling van levensmiddelen noodig is, kan de ondergeteekende van hier uit niet beoordeelen. De beslissing omtrent de wijze, waarop in den nood moet worden voorzien, meent hij met gerustheid aan het beleid van den Gouverneur te kunnen overlaten.

Nu handel en scheepvaart gedeeltelijk stil liggen, zal, ook naar het oordeel van den ondergeteekende, met nog meer zorg dan tot nu toe, naar de ontwikkeling van andere bronnen van bestaan moeten worden gestreefd. Er zijn kenteekenen, dat men ook in de kolonie daarvan doordrongen is.

Ten aanzien van den landbouw schijnt hieromtrent twijfel te worden gekoesterd door enkele leden, die, om zich een oordeel te vormen, een overzicht vroegen van hetgeen met de belangrijke uitgaven, in de laatste jaren in het belang van den landbouw gedaan, in werkelijkheid is bereikt. De ondergeteekende meent die vraag in dier voege te mogen verstaan, dat zij slechts het hoofdeiland, Curaçao, betreft. Daardoor toch wordt hij ontslagen van de noodzakelijkheid om wederom de aandacht te vestigen op de gunstige uitkomsten van de katoenteelt op St. Martin, waaraan thans een dergelijke opmerking voor St. Eustatius had kunnen worden toegevoegd. De voor cultures van het eiland Curaçao gedane uitgaven zijn niet zoo aanzienlijk als de vraag zou doen veronderstellen. Op het artikel voor *cultures* toch werd in de jaren 1903 tot en met 1907, uitgegeven rond f54 000. Trekt men daarvan af hetgeen volgens de bij de verschillende begrootingen medegedeelde opgaven voor de onderhoorige eilanden bestemd was en hetgeen aan landbouwcredieten — het subsidie voor de sisalcultuur aan den heer S. C. HENRIQUEZ daaronder begrepen — werd besteed, dan blijft er slechts ruim f24 000 over. Uit die f24 000 moesten in de eerste plaats de algemeene onkosten worden betaald, waaronder bijv. de administratiekosten en de inspectiereizen van dr. VAN HALL. Van het overblijvende bedrag werden gouvernementstereinen omheind, de cultuur van dividivi gesteund, een cultuurtuin gekocht en ingericht, werktuigen aangeschaft en verschillende proeven genomen. Bedenkt men hoeveel moeite het gekost heeft op de Bovenwindsche eilanden met hun gunstig klimaat de katoenteelt te doen slagen en ingang te doen vinden, dan is er niets opmerkelijks in het feit, dat voor Curaçao met zijn dorren bodem de proeven nog niet tot tastbare uitkomsten hebben geleid. Men moet, zooals terecht in het Voorloopig Verslag wordt gezegd, naar cultures zoeken, die voor het droge klimaat der Benedenwindsche eilanden geschikt zijn en waarvoor de rentabiliteitsberekening, zorgvuldig opgezet, uitkomt. Van oprichting van een model-plantage is de ondergeteekende geen voorstander. Zijn bezwaren zijn dezelfde als die door zijn ambtsvoorganger bij de behandeling van de begrooting voor het loopende dienstjaar werden ontwikkeld. (Zie de Memorie van Antwoord art. 27.)

Voor Curaçao is het nut van een te Paramaribo gevestigde landbouwinspectie daarin gelegen, dat men, wanneer het noodig is, te allen tijde kan beschikken over de adviezen van wetenschappelijk gevormde specialiteiten, aan wie bij hun werkzaamheden vrij kostbare wetenschappelijke inrichtingen ten dienste staan. Van een landbouwkundige, zooals Curaçao bezit, kan natuurlijk niet worden gevorderd, dat hij op alle wetenschappelijke vragen, waarvoor zijn ambt hem kan stellen, een afdoend antwoord geeft. En daar een eigen landbouwinspectie met afzonderlijke deskundigen voor de Boven- en de Benedenwindsche eilanden, zooals in het Voorloopig Verslag wordt verlangd, voor Curaçao te duur is, ligt het voor de hand dat van de inspectie te Paramaribo gebruik wordt gemaakt. In dit licht beschouwd levert het verschil in klimaat tusschen Suriname en Curaçao — hetgeen overigens alleen voor de Benedenwindsche eilanden van belang zou zijn — weinig bezwaar op. Mocht men tot dusver van oordeel zijn geweest dat de door Curaçao betaalde bijdrage in de kosten der inspectie te hoog was, nu die bijdrage blijkens de reeds ingediende Nota van Wijziging op f1000 wordt teruggebracht, zal, naar de ondergeteekende vertrouwt, dit bezwaar komen te vervallen.

Het artikel van den heer HAMELBERG in *Het Vaderland* van 24 Juli

Feuilleton.

DE MACHT DER LIEFDE.

Hij was een arme knaap, nauwelijks negen jaren oud, die zonder thuis, zonder ouders zijn eenzaam, droevig bestaan voortsleepte langs 's Heeren wegen.

Zijn vader had hij nooit gekend, en wat zijn moeder betreft, herinnerde hij zich een oude, vermagerde, in lompen gekleede vrouw, een ruwe, door drankmisbruik heesch geworden stem, die dan alleen lievelijk klonk, als zij bij strenge koude hem tegen haar lijf drukte, zijn handen in de hare hield en zeide: „Kom hier, Ferdi, kort bij me, druk je tegen me aan, dan zal je de koude minder voelen."

Zoete oogenblikken in zijn droevig leven! En door de warmte dier opwellende moederliefde had hij zich misschien meermalen voorgesteld, dat hij evenals andere kinderen een liefdevolle moeder had, die veel van hem hield; een moeder, die gelukkig was door zijn bezit, en hem kuste als zij hem des avonds naar zijn bedje bracht, waar hij mocht droomen van ongekende kindervreugde.

Droomen, die maar al te spoedig verjaagd werden door de werkelijkheid.

Wanneer de honger dreigde en de liefde, welke werd ingeroepen zich wachten liet, klonk de moederstem grof en schor, en dikwijls had Ferdi op zijn bleeke, vermagerde wangen haar ruwe, harde hand gevoeld, die hem zonder medelijden van zijn prille jeugd de ellende des levens leerde kennen.

En nu, sinds zij oud voor haar tijd op zekeren avond in een vergeten hoekje gestorven was, na hem bij zich geroepen en gezegd te hebben: „Ferdi, pas op voor de agenten als ik weg ben, anders brengen ze je naar 't gesticht," durfde de knaap zich nauwelijks te vertoonen in de drukke straten der stad en zwierf hij soms dagen achtereen langs de stille wegen der omliggende dorpen, want al begreeg hij de uitdrukking „naar 't sticht" niet, leefde hij toch in voortdurenden angst en ongerustheid. Zij had hem er voor gewaarschuwd, dus moest 't wel erg zijn.

Was zij nog maar bij hem geweest, daar aan zijn zijde! Misschien had zij op hem gegromd, maar met haar ouden omslagdoek zou zij hem beschut hebben tegen de grimmige koude, wat zij zoo dikwijls gedaan had; misschien had zij hem geslagen, ach ja! maar ten minste zou hij niet alleen geweest zijn in die groote wereld met haar eindelooze wegen. — hij, nog zoo klein.

Vooral dezen avond, den vooravond van Kerstmis, had hij het bitter koud gehad en was hem menige zucht ontsnapt bij de herinnering aan den dierbaren doek, tegelijk heengegaan met het arme moedertje, dat niets te geven had dan de lompen, die het droeg. De oude vrouw en de verschoten doek verwarden zich met elkaar in de jeugdige hersens van den knaap: de een liet zich niet scheiden van de andere;—en dan te denken, dat hij ze nooit, nooit zou weêrzien.

Is 't wonder, dat er telkens tranen opborrelden in zijn donkere oogen?

Nu noemde niemand hem Ferdi meer; met stille droefheid herinnerde hij zich dezen naam, in zoolang niet meer gehoord. De voorbijgangers, die hem kenden, noemden hem kortaf Fer, die hem niet kenden, sloegen hem een oogenblik medelijdend gade, zeiden: „arme kleine" en......vergaten hem, enkelen gaven hem wat;—hij was immers tevreden. In zich droeg hij de droeve overtuiging rond, dat hij een dakelooze was, een bedelaar, een last voor de maatschappij.

En ach, wat klein plaatsje vroeg hij voor zich. Alles maakte hem bang: onbekende gezichten, eenzame huizen langs de boorden van een landweg, of waakhonden, die aansloegen bij zijn nadering;— en bemerkte hij in de verte de uniform van een agent af veldwachter, dan vluchtte hij geheel verward, verborg zich in een donker hoekje, en durfde nauw adem te halen.

Nooit vroeg hij iets en at alleen dan, wanneer een of andere goede ziel, geroerd door de zwijgende klacht, die sprak uit geheel zijn voorkomen, hem een stukje brood gaf of een overschotje van tafel, dat hij met neergeslagen oogen als een uitgehongerde verslond, nog gehaast door 't verlangen, zoo spoedig, mogelijk weg te komen. Maar zoo'n buitenkansje viel hem niet elken dag ten deel, o neen; daarom vermagerde hij met den dag en werden zijn beentjes al zwakker en zwakker, zoo zelfs, dat hij vreesde, dat ze weldra zouden weigeren hem te dragen.

Vooral nu had hij ergen honger en voelde hij zich vermoeider dan ooit. Van tijd tot tijd bracht hij zijn vermagerd handje aan de slapen van zijn hoofd, murmelde zacht: „Wat doet 't zeer", en liep dan haastiger voort. In weerwil van den scherpen wind, die hem de jachtsneeuw in 't gelaat sloeg en zijn tandjes deed klapperen, dwong hij zich de huizen te naderen met de verlichte vensters, waarachter liefde en warmte woonden, waar men om den haard met elkaar zijn brood at in vreugde en tevredenheid.

't Was feest, 't was Kerstmis, menschen in Zondagsgewaad verlieten, vroolijk lachend, hun woning, in clubjes gingen zij voort naar de

j.l. is den ondergeteekende bekend. Ook hij vertrouwt dat de door den Gouverneur benoemde commissie zal slagen in haar taak om middelen van bezuiniging aan te wijzen.

Dat sommige leden de rechtsbedeeling op de kleine eilanden een kostbare inrichting noemden, waarop stellig bezuinigd kan worden, heeft bij den ondergeteekende eenige bevreemding gewekt. De totale kosten der rechtsbedeeling op de 5 onderhoorige eilanden bedragen toch te zamen slechts f 7195, waaruit bekostigd worden 2 raden van justitie en 5 kantongerechten met parket, griffie en deurwaarders en bureelbehoeften. Door invoering van een omgaand gerecht voor de Bovenwindsche eilanden zou waarschijnlijk geen besparing worden verkregen. Wil men door dien maatregel de rechtspraak tevens verbeteren — en dat is blijkbaar de bedoeling van het Voorloopig Verslag — dan zou men een goed onderlegd rechtsgeleerde als omgaand rechter moeten aanwijzen die, hetzij hier te lande, hetzij in de kolonie gevormd is en wordt bijgestaan door één eveneens omgaanden griffier of door 3 vaste griffiers, terwijl de gezaghebbers ambtshalve met de uitoefening van het openbaar ministerie zouden moeten worden belast. Neemt men nu aan dat voor bureelbehoeften en deurwaarders evenveel zou noodig zijn als thans, dan zou de nieuwe regeling — om tot geen verhooging van uitgaven te leiden — moeten worden ingevoerd voor even f 4000. De ondergeteekende betwijfelt of een geschikt jurist te verkrijgen zou zijn voor het bedrag dat overblijft, wanneer men van deze f 4000 aftrekt hetgeen voor den griffier of de griffiers zou noodig wezen, alsmede de reis- en verblijfkosten, die door de gedachte regeling noodzakelijk zouden worden.

In een kleine kolonie, waar alles op een eenvoudige leest geschoeid is en waar dus ook aan het personeel geen hooge eischen kunnen worden gesteld, kan niet alles te gelijkertijd geschieden. De aandacht van het Koloniaal Bestuur is, behalve op den gewonen gang van zaken, in de laatste jaren voornamelijk gevestigd geweest op de hervorming van het belastingwezen. Nu die hervorming tot stand gekomen en door den Gouverneur een commissie ingesteld is om te onderzoeken op welke wijze men tot bezuiniging kan geraken, vertrouwt de ondergeteekende dat de besparing op de kosten van rechtsbedeeling en bestuur eerlang een onderwerp van nauwgezette studie zal uitmaken.

De gedachtenwisseling met den Gouverneur over decentralisatie, waarvan in de Memorie van Antwoord nopens de begrooting voor het loopende dienstjaar gewag is gemaakt, werd — eveneens in verband met de aanhangige hervorming van het belastingstelsel — gestaakt. Immers van decentralisatie is alleen dan eenig heil te verwachten, wanneer zij zich ook, althans in zekere mate, tot de geldmiddelen uitstrekt. En voor zulk een decentralisatie kan bezwaarlijk een plan worden ontworpen, zoolang de geldmiddelen der kolonie zich in een overgangstoestand bevinden. Zoodra men in dezen weder eenigszins vasteren grond onder de voeten heeft, zal de gedachtenwisseling over de invoering van zelfbestuur door den ondergeteekende worden hervat. Want ook hij is daarvan in het algemeen een voorstander en gelooft dat in het bijzonder de toestanden in de kolonie Curaçao zich daartoe wel leenen. Wel is het reeds door den vorigen Minister ontwikkelde bezwaar niet ongegrond, dat de noodige belangstelling in de openbare zaak tot dusver ontbreekt, doch de ondergeteekende twijfelt er niet aan of die belangstelling zal worden opgewekt, wanneer het zelfbestuur zich ook tot geldmiddelen uitstrekt. Door de scheiding van plaatselijke en koloniale geldmiddelen zal de decentralisatie ook nog dit voordeel opleveren, dat zij de Staten-Generaal en ook de Regeering zal ontslaan van de verplichting om zich jaarlijks te verdiepen in een menigte van plaatselijke bijzonderheden, die voor de algemeene koloniale politiek van weinig belang zijn.

Of door decentralisatie noemenswaardige bezuiniging zal worden verkregen op de uitgaven voor traktementen, pensioenen, verloven en overtochtsgelden, is een vraag, die de ondergeteekende niet zoo aanstonds bevestigend zou durven beantwoorden. Zeker zou het mogelijk zijn, wanneer de gezaghebbers vervangen werden door niet, of laag bezoldigde burgemeesters, uit de bevolking gekozen. De ondergeteekende acht het echter twijfelachtig of een algeheele ontstentenis van het ambtelijk element in de plaatselijke besturen wel in het belang der eilanden zou zijn. De invloed ten goede dien het bestuur kan uitoefenen door middel van een ijverigen gezaghebber, die, doordat hij van buiten komt, dikwerf een anderen kijk op de zaken heeft, is zeer groot. De ondergeteekende wil in dit verband slechts hierop wijzen, dat indien de katoencultuur op St Eustatius, tot dusver het achterlijkste eiland, aan dat eiland een toekomst belooft, zulks voor een groot gedeelte te danken is aan den onverdroten ijver en de toewijding van den tegenwoordigen gezaghebber.

Door decentralisatie zou tevens voldaan worden aan den wensch van enkele leden, om aan de bestaande suprematie van de bewoners van Curaçao een einde te maken. Dat die leden de onderhavige begrooting als voorbeeld aanhalen voor de stelling, dat de belangen der onderhoorige eilanden door de leden van den Kolonialen Raad worden verwaarloosd, verwondert den ondergeteekende wel een weinig. Immers op de begrootingen van de drie belangrijkste der vijf onderhoorige eilanden — Aruba, Bonaire en St. Martin — is door den Kolonialen Raad geen enkele uitgaaf geschrapt of verlaagd. Alleen de begrootingen van de eilanden St. Eustatius en Saba werden door den Kolonialen Raad eenigszins besnoeid. En dan betrof het nog voor het meerendeel uitgaven, die voor de algemeene ontwikkeling van het betrokken eiland nu juist niet van zoo heel veel gewicht zijn. De ondergeteekende kan er althans het groote nadeel niet van inzien, dat de boschwachter op St. Eustatius vergoeding zal krijgen voor het houden van een paard in stede van een verhooging zijner toelage, dat er op het domein Bengalen geen keuken en geen privaat zal worden opgericht en dat de gezaghebber van Saba het evenals zijn voorganger zonder bijgebouw bij zijn woning zal moeten stellen. Ook het weigeren van gelden voor een school te Bottom kan bezwaarlijk als een bewijs van verwaarloozing der belangen van het eiland Saba worden aangemerkt wanneer men bedenkt, dat de Raad na slechts enkele jaren geleden de oprichting van een school te Windwardside te hebben goedgekeurd, thans de gelden toestond die noodig zijn voor een school te St. Johns. Alzoo blijft als eenig feit van belang over het verwerpen van den post voor het stichten van een eigen schoolgebouw op St. Eustatius. Dat enkele feit is zeker niet voldoende om de bewering te rechtvaardigen, dat de belangen der kleine eilanden door de leden van den Kolonialen Raad worden voorbijgezien.

Bij de hervorming van het belastingstelsel is zooveel mogelijk op de belangen van alle eilanden gelet. Dat in enkele gevallen de belangen van het voornaamste eiland den doorslag gaven, is niet meer dan natuurlijk. Tegenstrijdige belangen kunnen niet worden bijeengebracht zonder hier en daar iets op te offeren. De hervorming op zich zelf heeft groote voordeelen. In de eerste plaats werden daardoor de 6 afzonderlijke belastingstelsels door één algemeen stelsel vervangen. Als gevolg daarvan verdwijnen de invoerrechten tusschen de eilanden onderling. Bovendien vervallen de uitvoerrechten met uitzondering van dat op mijnproducten en dat op zout van St. Martin, welke rechten om bijzondere redenen zijn behouden. Een ander voordeel is de ontlasting van de scheepvaart door de afschaffing van alle onder de benaming van haven- en veiligheids recht, licht-, baken-, anker-, tonne- of steigergeld geheven belastingen. Voorts mogen als voordeelen der herziening genoemd worden de vermindering van de abnormaal hooge grondbelasting op het eiland Curaçao en de heffing van den accijns op het gedistilleerd naar het alcoholgehalte in stede van naar de hoeveelheid. Het spreekt echter van zelf dat aan deze zaak, zooals aan iedere andere, behalve de voordeelen ook nadeelen verbonden zijn. De voornaamste daarvan zijn dat men op de Bovenwindsche eilanden liever hooge invoerrechten had gehad en dat voor Curaçao de verhooging van die rechten, zij het dan ook slechts op enkele artikelen haar nadeelige zijde heeft. Dat de belastingdruk hier en daar werd verplaatst, zoodat men op sommige plaatsen nieuwe belastingen zal hebben te betalen, zonder dat men een bepaalde verlichting van lasten daar tegenover kan stellen, is geen nadeel van het nieuwe stelsel, doch een gevolg van den overgang van den eenen in den anderen toestand Let men nu slechts op de nadeelen der herziening, dan spreekt het van zelf dat men tot de gevolgtrekking zal komen, dat het verschil tusschen de eilanden zich eigenlijk tegen elke unificatie verzette. De ondergeteekende is echter van een ander gevoelen, omdat de groote voordeelen der herziening de daaraan verbonden geringe nadeelen verre overtreffen.

Overigens is hij van meening dat het beter is een definitief oordeel over de herziening, die door een bekwaam deskundige werd ontworpen, die zoowel in de pers als bij de behandeling in den Kolonialen Raad van alle zijden werd bekeken en waaromtrent ten slotte overeenstemming tusschen het Bestuur en dien Raad werd verkregen, op te schorten totdat het nieuwe stelsel in de practijk zijn waarde zal hebben getoond. Aan de hand van de practijk toch zal een gedachtenwisseling over werkelijke of vermeende gebreken allicht vruchtdragender kunnen zijn dan thans. Naar aanleiding van de vraag, of het niet wenschelijk wordt geacht te trachten meer inkomsten te trekken uit de ontginning der phosphaatmijnen van Santa Barbara dan bereikt zal worden met een uitvoerrecht op mijnproducten van 4 pct. veroorlooft de ondergeteekende zich de opmerking dat de ondernemer, behalve het genoemde uitvoerrecht, 2½ pct. zal hebben te betalen van zijn in de kolonie behaalde winsten (zie de artikelen 1 sub *c*, 39 al. 2 en 40 der verordening op de inkomstenbelasting, *Publicatie blad* 1906 no. 16). Een vergelijkende schatting van de opbrengst der middelen voor elk eiland naar het oude en het nieuwe stelsel kan verkregen worden door de oorspronkelijk ingediende raming der middelen naast die der Nota van Wijzigingen te leggen.

Aan hetgeen hierboven gezegd is over decentralisatie kan de ondergeteekende nog toevoegen dat ook hij die niet in strijd acht met de hoofdbeginselen van het Regeeringsreglement, terwijl bezwaren op ondergeschikte punten door wetswijziging zouden kunnen worden ontgaan. Ofschoon hij de voldoening waardeert, waar mede gezien is dat de begrooting dit jaar vooraf aan de Raden van Politie ter kennisneming werd toegezonden, heeft hem de uiting daarvan eenigszins bevreemd daar die toezending de laatste jaren geregeld geschiedt.

De toeneming van den uitvoer van ieder eiland kan blijken uit het jaarlijks aan het Koloniaal Verslag toegevoegde overzicht (Bijlage V van het verslag van 1908). Voor een opgaaf van de toeneming van de bouwgronden op elk der eilanden sedert het jaar 1903 staan den ondergeteekende geen gegevens ten dienste.

Uitvoering van het denkbeeld, dat door den ambtsvoorganger van den ondergeteekende, blijkens zijn Memorie van Toelichting, zou worden overwogen, om de notulen der Raden van Politie als bijlagen van het Koloniaal Verslag af te drukken, is bij nader onderzoek minder aanbevelingswaardig gebleken.

Over het deelnemen van de ingezetenen van Curaçao aan voornamelijk buitenlandsche loterijen zijn bij den ondergeteekende geen berichten ingekomen. De vrijheid om loterijen te houden wordt reeds beperkt door de verordening van 28 Juli 1881 (P. B. no. 30), gewijzigd bij die van 11 September 1902 (P. B. no. 41.)

De verzekering van de toekomst van Curaçao in verband met de eerlang te verwachten opening van het kanaal van Panama heeft de volle aandacht van den ondergeteekende. Een vast oordeel daarover heeft hij zich echter nog niet gevormd. De beschouwingen van den ingenieur LOMAN, voorkomende in zijn op 11 Mei jl. te Paramaribo gehouden lezing: „De toekomst van Curaçao als Nederlandsche wereldhaven in West-Indië” zijn hem bekend.

Binnenkort zal op verzoek van den Gouverneur een bedrag van f 50 000 aan rijksdaalders en guldens naar de kolonie gezonden worden.

Artikelen.

IIe AFDEELING.

Het strafgeding werd sedert het vorige jaar belangrijk vereenvoudigd. Bij verordening van 30 Juni 1908 (*Publicatieblad* No. 41 werden namelijk in het Wetboek van Strafvordering een aantal wijzigingen gebracht, waardoor de mogelijkheid is geschapen om eenvoudige crimineele zaken als correctioneele, dat wil zeggen zonder instructie, te behandelen en de verplichting is vervallen om in de strafvonnissen den tekst der toegepaste artikelen op te nemen. Bij verordeningen van dienzelfden dag (*Publicatieblad* No. 42 en 43) werd bovendien de aanmaning afgeschaft, die tot dusver bij veroordeelingen tot geldboete noodig was om de vervangende gevangenisstraf te kunnen toepassen.

IVde AFDEELING.

Gedachtig aan de moeilijkheden, waarmede het tot stand komen van de nieuwe Curaçaosche onderwijsverordening van 6 October 1906 (*Publicatieblad* 1907 No. 5) gepaard is gegaan, acht de ondergeteekende het niet wenschelijk reeds zoo spoedig na hare inwerkingtreding de debatten over die verordening te heropenen. Mocht inderdaad blijken dat het bedrag der subsidies onvoldoende is en dat daardoor de ontwikkeling van het bijzonder onderwijs wordt tegengehouden, dan zal de Gouverneur zeker niet nalaten een voorstel tot wijziging van de verordening in te dienen, dat dan op de belangstelling van den ondergeteekende kan rekenen.

Vde AFDEELING.

Art. 19. Om een goed antwoord te kunnen geven op hetgeen in het Voorloopig Verslag onder dit artikel is aangeteekend, zou de ondergeteekende in een persoonsbeoordeeling moeten treden, waarvoor hij deze Memorie minder geschikt acht.

Art. 26. Het is den ondergeteekende niet bekend of reeds maatregelen genomen zijn op het gebied van kredietverleening ten behoeve van het visscherijbedrijf. Hij veroorlooft zich echter er aan te herinneren dat dr. Boeke wel in algemeene trekken de verbeteringen heeft aangegeven, welke hem in het visschers-bedrijf noodzakelijk voorkwamen, doch zich onthouden heeft van het doen van bepaalde voorstellen, omdat hij daarvoor een voortgezet plaatselijk onderzoek van langer duur dan door hem kon worden verricht, noodzakelijk achtte. Aangezien nu de deskundige die uitgezonden is om den door dr. Boeke aangevangen arbeid te voltooien, eerst sedert Mei jl. in de kolonie vertoeft, zullen maatregelen als hierboven bedoeld nog wel eenigen tijd op zich laten wachten.

VIde AFDEELING.

Art. 35. Aangenaam was het den ondergeteekende te vernemen, dat men met groote ingenomenheid had kennis genomen van de mededeelingen in het jongste Koloniaal Verslag omtrent de goede resultaten van den systematischen damaanleg.

Voor zoover hem bekend is, bestaat er geen bepaalde regeling voor het onderhoud der dammen. Wel verplichten de overeenkomsten betreffende huur van domeingrond de huurders om nauwgezet te zorgen voor het onderhoud van alle dammen en putten op den gehuurden grond.

Blijkens de in het Voorloopig Verslag aangehaalde bijlage H van het jongste Koloniaal Verslag valt over het onderhoud thans minder dan vroeger te klagen, al blijkt niet, dat premiën voor goed onderhoud der dammen worden uitgeloofd.

Aruba.

Artikel 48 van de nieuwe verordening op de grondbelasting bepaalt dat het recht op bij wijze van concessie of vergunning uitgegeven gronden, die in de grondbelasting of wegens bundergeld aangeslagen zijn geweest, in afwachting van een wettelijke regeling, met een zakelijk recht zal worden gelijk gesteld. Met deze oplossing kan de ondergeteekende zich vereenigen.

Ook hij heeft met voldoening gezien dat, terwijl sommige andere bronnen van welvaart traag vloeien, de ontginning der phosphaatmijnen aan de welvaart op het eiland ten goede komt.

Het rapport van den heer Beaujon betreffende de cultuur van aloë werd hier te lande nog niet ontvangen.

Blijkens § 4 van hoofdstuk V van het Koloniaal Verslag zullen dit jaar voor de bereiding van aloëhars vergelijkende proeven worden genomen met het stoken van hout en van steenkool. Wanneer die proeven in het voordeel van het gebruik van steenkool uitvallen, zal het Bestuur zeker overwegen op welke wijze dat gebruik het best kan worden ingevoerd. Tegen de ontwouding wordt thans bovendien gewaakt door een in dit jaar van kracht geworden keur omtrent het houtkappen en het kolenbranden op gouvernementsgronden en het vervoeren van brandhout en houtkool op of over publieke land- of zeewegen,

De vraag, of het niet mogelijk is het tenietgaan der hoedenindustrie te voorkomen, en de wensch, dat de aanleg van dammen met meer kracht zal worden doorgezet, zullen natuurlijk met ernst door den Gouverneur worden overwogen. Ten aanzien van het verstrekken van kredieten aan visschers verwijst de onderge-

---

kerk, luisteren naar het lied, dat de klokken boven hun hoofden zongen met blijde, heldere stem: „Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus, bonae voluntatis”.—Glorie aan God in den hoogen, en vrede op aarde aan de menschen van goeden wil.

Van goeden wil!— Was hij dan niet van goeden wil? Wilde hij niet leven, beminnen en groot worden als andere kinderen, die brood hebben? Van goeden wil!—Maar was 't dan liefde tot 't kwaad, dat hij gisteren een broodje wilde wegnemen bij den bakker, toen honger en kou hem tranen persten in de oogen?...

Het gezang der klokken begreep hij niet. Slechts dit ééne was hem duidelijk, dat hij in weerwil van den honger, die hem kwelde, die menschen niet moest lastig vallen. Die kleine filosoof van negen jaar wist reeds, dat gelukkigen niet gaarne een ongelukkige ontmoeten.

Hij wachtte en hoopte evenwel. Wat? Hij wist 't zelf niet. Zonder twijfel de geheimzinnige hulp, die wij allen verwachten onder verschillenden vorm, om de wonden onzer ziel te heelen, wanneer de menschen niet kunnen of willen helpen.

't Werd steeds drukker op straat. Overal verlieten de menschen hun woningen en spoedden zich naar de helder verlichte kerk, om in 't nachtelijk uur de geboorte te vieren van den Godmensch. En velen, die gingen, keerden zich in de straat nog eens om tot hem of haar, die thuis bleef om te waken, en zeiden „zorg goed voor alles, houd de kachel aan, en maak dat wij bij het Kerstmaal zellig bij elkaar zitten.”

Met gebogen hoofd volgde Ferdi de menigte.

„Mocht ik,” zuchtte hij, „straks bij den goeden God Kerstmis vieren en eten.” Ach, hij wist niet eens, wie de goede God is,...niemand had 't hem gezegd Naar zijn meening was het een goede, oude man, die zeer rijk, zijn overvloed uitdeelde aan allen, die hem iets vroegen, en was hij werkelijk goed, dan zou hij ook medelijden hebben met den kleinen Ferdi in dezen nacht van liefde en barmhartigheid.

Verscholen onder de menigte, ging hij de kerk binnen. O wat was daar alles mooi; een menigte lichten verspreidde een aangename warmte, zoete orgelklanken speelden en stroeiden door de ruimte,—hij bleef achteraf staan en durfde nauwelijks opkijken. Verleden jaar, toen zijn kieltje minder versleten was en zijn knieën niet staken door zijn broekspijpen was hij naar voren gegaan naar 't stalletje op het zijaltaar, waarnaar hij zoo innig en verlangend gekeken had. De blijde, gelukkige oogen, waarmee Maria haar kindje aankeek, hadden hem bedroefd gemaakt,—zoo'n moeder had hij nooit gehad.

Nu mocht hij slechts van verre kijken, zijn kleeding belette hem tot den vriend der armen te gaan.

Screiend knielde hij neer op den steenen grond en zocht naar een gebedje om 't op te zeggen. Gaarne zou hij iets vragen aan Hem, die zoo goed moet zijn, maar wat zou hij vragen, hij, die alles miste. Het klamme zweet brak hem uit, en moedeloos keek hij voor zich op het plaveisel. Het licht der brandende kaarsen, de wierookwolken, die omhoog stegen langs 't Allerheiligste, de heerlijke muziek — ach, hij heeft honger, waarnaar zal hij nog luisteren, waarnaar zien? Wankelend staat hij op en verlaat de kerk. Daar is niemand, niemand, die hem liefheeft dan God, en deze schijnt hem te vergeten.

De klokken zongen haar liefsten zang door 't ruim der hemelen als eens boven Bethlehem de engelen hun stemmen door elkaar mengelden: 't Jubelde en zong, 't was of alles vreugde en vrede was, of alle leed van de aarde was heengevlogen. Bittere ironie. Verkleumd en hongerig liep de kleine voort, niet wetende waarheen hij zijn schreden zou richten; 't was hem ook onverschillig, mits hij slechts een stukje voedsel mocht vinden om zijn steeds aangroeienden honger te stillen.

Snerpend blies de wind hem in het gelaat, dichter stoven de sneeuwvlokken, —ach, hij was nog zoo klein, wie zal 't hem euvel duiden, dat dikke tranen ontrolden aan zijn oogen en hij door moedeloosheid bevangen langzamer verder ging?

Eensklaps, daar zweefde een glimlacht over zijn gelaat. Aan een zijweg gekomen, bleef hij een oogenblik staan. Het licht eener straatlantaarn viel juist op zijn vermagerde figuur, — o, mijn God, wat ziet hij er ellendig uit!

Slechts één oogenblik stond hij bewegingloos, dan verzamelde hij zijn laatste krachten en sloeg bedoelden zijweg in terwijl hij mompelde: „kom, 'k zal 't wagen: eergisteren heeft ze mij te eten gegeven, wie weet, misschien heeft ze ook nu medelijden met me.”

Voor een groot heerenhuis bleef hij staan, en keek verlangend naar de schitterend verlichte vensters.

(*Wordt vervolgd.*)

teekende naar hetgeen ad art. 26 is gezegd.

Bonaire.

Indien er op Bonaire op onoordeelkundige wijze uitroeiing van schildpadden plaats heeft, zal daaraan ongetwijfeld een einde komen, nu men in de kolonie een ambtenaar bezit, die de bevordering van de vischvangst tot werkking heeft en die ook zijn aandacht aan de schildpadden zal wijden.

Zooals in noot 151 van den uitgewerkten en toelichtenden staat is medegedeeld, wordt thans een proef genomen met de exploitatie van dividivi op domeingrond. Die exploitatie omvat, naar den ondergeteekende vertrouwt, ook het wieden en het verwijderen van parasieten, voor zoover een en ander noodig is.

Ten aanzien van de teelt van sisal verwijst de ondergeteekende naar de noten 59 en 60 van den uitgewerkten en toelichtenden staat. Heeft men met de sisalcultuur eenmaal blijvende resultaten bereikt, dan bestaat er geen enkele reden waarom die cultuur niet ook aan Bonaire ten goede zou komen.

Het belang van de geitenteelt, van het graven van putten, van het maken van dammen en van het verbeteren der wegen, wordt door den ondergeteekende erkend. Over de noodzakelijkheid van den aanleg van een waterleiding naar Kralendijk kan hij niet oordeelen.

St. Martin.

Het verblijdende feit, dat de katoencultuur op St. Martin goed schijnt te slagen mag er inderdaad niet toe leiden, dat op ander terrein aan de economische ontwikkeling minder aandacht wordt geschonken. Dat ook het Koloniaal Bestuur van die meening is kan blijken uit het voornemen om proeven te nemen met de teelt van limoenen, sisal en caoutchouc leverende gewassen, waarvoor op deze begrooting geld wordt gevraagd. De achteruitgang van den veestapel ligt aan oorzaken, die niet afhankelijk zijn van den wil van het Bestuur (zie Koloniaal Verslag 1908, hoofdstuk X, § 5). De scheepvaart is door de belastingherziening van alle onnoodige lasten bevrijd. Maatregelen ter bevordering van het visscherbedrijf zullen, zoo noodig, zeker eerlang volgen nu het Bestuur weder over een deskundige beschikt. De zoutwinning ten slotte heeft minder te verwachten van bestuursmaatregelen dan van een willige markt. Zooals uit het jongste Koloniaal Verslag blijkt, zijn de vooruitzichten van dezen tak van nijverheid thans iets gunstiger.

Het denkbeeld om door het uitloven van premiën het schoolverzuim tegen te gaan, zal door den Gouverneur zeker worden overwogen, wanneer hij daarvan heil verwacht.

St. Eustatius.

Ook de ondergeteekende gelooft, dat, dank zij de katoencultuur, de toekomst van het eiland St. Eustatius zich thans rooskleuriger doet aanzien dan te voren. Mocht die cultuur nog behoefte hebben aan steun van Gouvernementswege, dan zal het Bestuur zeker niet nalaten dien te verleenen.

Zooals reeds hierboven werd aangeteekend is de eenige belangrijke post van de begrooting van St. Eustatius, die door den Koloniale Raad werd geschrapt, die, betreffende de voorgenomen stichting van een eigen schoolgebouw. Die post is bij het wetsontwerp hersteld. Van het verwerpen van een crediet voor de aanschaffing van fokdieren is den ondergeteekende niets bekend.

Saba.

Wordt de verwachting betreffende de uitbreiding van de deelneming aan den cursus voor zeevaartkundig onderwijs verwezenlijkt en blijkt in verband daarmede een nieuwe regeling van dat onderwijs noodzakelijk, dan zal zeker tevens het denkbeeld om het onderwijs uit te breiden in overweging genomen worden.

In September 1907 werd op Saba de eerste openbare school geopend en reeds thans worden gelden aangevraagd voor eene tweede school. Dat naast die scholen de oprichting van eene derde school urgent zou zijn wegens de terreinbezwaren tusschen Bottom en St. Johns, acht de ondergeteekende onwaarschijnlijk.

Indien blijkt, dat de weg van Windwardside naar Bottom inderdaad herstelling behoeft zal de Gouverneur stellig niet nalaten daarvoor de noodige maatregelen te nemen.

Bij besluit van den Gouverneur van 4 Augustus j.l. no. 609, is in de behoefte aan geneeskundige hulp op het eiland door aanstelling van een gouvernements-geneeskundige voorzien.

Omtrent de redenen van den achteruitgang van den veestapel zijn van den Gouverneur geen inlichtingen ontvangen.

Indien bijzondere maatregelen noodig zijn tot bevordering van de hoedenindustrie en tot ontwikkeling van de kantwerkerij zal de Gouverneur zeker niet nalaten ze te nemen.

(*Wordt vervolgd.*)

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Pauselijke onderscheiding.

Men meldt uit Rome aan de Res. bode, dat de Paus heeft benoemd tot grootkruis in de orde van den H. Gregorius generaal-majoor jhr. Van de Poll, opperschenker, kamerheer en adjudant i. b. d. van H. M. de Koningin, en commandeur in dezelfde orde kapitein graaf Du Monceau, adjudant van H. M. de Koningin.

Koloniale Raad.

Kon men zich bij het Afdeelingsonderzoek alleszins met de door het Bestuur voorgestelde wijzigingen in eenige belastingverordeningen, en dus ook met het onderhavig ontwerp vereenigen — de behandeling daarvan schonk den Afdeelingen eene welkome gelegenheid om de aandacht van het Bestuur te vestigen op nog enkele punten in sommige dier verordeningen, welke h. i. ook wijziging behoeven.

In de eerste plaats dan, merkte men op, geeft de redactie van art. 7 van de Grondbelastingverordening speciaal het tweede tweede lid daarvan, de bedoeling niet juist terug. Niet op den bedongen huurprijs toch dient de huurwaarde gesteld, maar op de huuropbrengst.

Dan werd er op gewezen, dat bij de behandeling van de Gebruiksbelastingverordening over het hoofd is gezien, dat huizen verhuurd worden *met* en *zonder* regenbak, zoodat in het eerste geval in den huurprijs is begrepen de waarde van het water, dat telkens bij de regens in den bak komt. Bij het op dit punt ongewijzigd blijven der verordening zal de gebruiksbelasting niet alleen ongelijk komen te drukken, maar bovendien ook, tegen den geest in van eene belasting naar draagkracht, treffen een eerste levensbehoefte: het drinkwater.

Eindelijk werd nog de wenschelijkheid betoogd om den kring van stukken, welke aan de formaliteit van registratie onderworpen worden, wat enger te trekken en daarbuiten te doen vallen stukken als volmachten, stukken vereischt tot het aangaan van een huwelijk, enz. die voor de belastingadministratie van geen belang zijn; althans die stukken niet binnen een gedwongen termijn aan de formaliteit te onderwerpen.

Door een dergelijke wijziging zou zoowel aan de belanghebbenden als aan de administratie veel noodeloozen omslag worden bespaard.

In het vertrouwen, dat het Bestuur zijne meening omtrent de door de Afdeelingen verlangde wijzigingen hetzij, vóór hetzij op de openbare vergadering ter kennis van den Raad zal willen brengen, acht de Commissie van Rapporteurs met dit verslag de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam voorbereid

Veel beteekenend.

De chef van het Militaire Huis en de grootmeester van het Huis van H. M. de Koningin berichten, dat Hare Majesteit, deze winter verhinderd zijnde officieele audiënties te verleenen, heeft gelieven te bepalen, dat de dames, die aan H. M. de Koningin-Moeder zullen worden voorgesteld, gerekend zullen worden insgelijks aan H. M. de Koningin te zijn voorgesteld, en, dat de heeren, die aan Z. K. H. den Prins der Nederlanden voorgesteld zullen worden, of Z. K. H. zullen hebben verzocht hunnen dank voor eenige verleende onderscheiding aan H. M. de Koningin over te brengen, insgelijks zullen gerekend worden aan H. M. zelve te zijn voorgesteld, of hunnen dank persoonlijk aan H. M. te hebben betuigd.

Koninklijke gift.

De Koningin heeft aan het Comité, gevormd uit het Algemeen Nederl. Verbond en de vereeniging „Oost en West", eene bijdrage van duizend gulden doen toekomen ten behoeve der noodlijdenden te Curaçao.

Scheepvaart.

Van 1 — 16 December liepen onze haven binnen:

Stoombooten	13	
Goeletten	14	
Bijlanders	11	
Totaal:	38	schepen.

Onze Oorlogsschepen.

Hr. Ms. *Gelderland* viel Zondagmorgen binnen, den Venezolaanschen Kustwachter *Alixis* achter zich sleepend, prijs gemaakt op 9000 M. van het fort „Libertador" te Puerto Cabello.

De *Gelderland* zette Maandag weder koers naar Venezuela, aan boord met zich voerend den Heer C. VAN DER HANS, iemand die alle kustwachtertjes op zijn duimpje kent.

Daar het van buiten niet aan een schip te zien is, of het een kustwachter is, of niet, werden verleden week meerdere Venezolaansche barkjes aangehouden en onderzocht, maar ook onmiddellijk weder vrijgelaten, zoodra het gebleken was, dat zij geen kustwachters waren. Om nu niet noodeloos werk te doen, werd iemand aan boord genomen, die de kustwachters kent.

Dinsdag bracht ook Hr. Ms. *Heemskerck* den Kustwachter *23 de Mayo* binnen, bij Cumaná prijs gemaakt.

De *Jacob van Heemskerck* trok Woensdag weder uit, beide schepen echter keerden gisterenmiddag terug naar onze haven; Hr. Ms. *Friesland* ligt nog altijd voor Maracaibo.

Castro.

't Is den Dictator wel een weinig tegengevallen in Frankrijk. Zijn beloften van groote concessies hebben hem weinig gebaat. Onder bewaking van een Commissaris mocht hij ontschepen en naar Parijs dooreizen. Volgens *Le Temps* had Frankrijk aan Castro verschillende voorwaarden gesteld, alvorens hij voet aan wal mocht zetten op Franschen bodem.

Uit het verloop der feiten moet men opmaken, of dat dit bericht niet geheel juist was, of dat Castro weer een slimmigheidje heeft uitgehaald en 'weer waardelooze wissels op de toekomst uitgaf.

Le Temps meldde, dat als voorwaarde voor Castro's ontscheping door Frankrijk geëischt werd: 1o. Excuses vragen voor de verbreking der betrekkingen en de behandeling van Mr. TAIGNY; 2o. telegrafisch den Gezant van Brazilië erkennen als waarnemend gezant voor Frankrijk, alsmede onmiddellijk maatregelen nemen om de geleden schade aan Frankrijk, te vergoeden, 3o. zich geheel en al onthouden van welke officieele mededeeling ook aan de bladen omtrent de houding der Venezolaansche Regeering ten opzichte van Frankrijk.

Daags, nadat, volgens *Le Temps*, deze voorwaarden gesteld zouden zijn, zat Castro al hoog en droog in Parijs, ofschoon zoo goed als gevangen in het Hotel D'Orsay, onmiddelijk grenzend aan het station, en had nog niets toegegeven, maar was wel uiterst verontwaardigd over deze ontvangst in Frankrijk. Latere berichten meldden verder niets anders dan dat Castro zoo snel mogelijk was doorgereisd naar Berlijn, om de zoo hoog noodige operatie te ondergaan.

Engeland en Venezuela.

In het Lagerhuis een vraag beantwoordende betreffende den handel tusschen Trinidad en Venezuela, zei McKinnon Wood, dat de onbevredigende toestand van de handelsbetrekkingen met Venezuela gedurende eenigen tijd reeds de aandacht van de Engelsche regeering en den Engelschen gezant te Caracas had bezig gehouden. Laatstgenoemde had genomen en zal nog nemen eenige gepaste maatregelen om verbetering te brengen. Maar wij kunnen niet veel hoop koesteren — aldus de spreker — dat deze pogingen onmiddellijk succes zullen hebben.

A. N. V.

Bestuursvergadering gehouden op den 8n. December, 1908 ten kantore van den Heer H. P. de Vries. Tegenwoordig alle leden met uitzondering van de Heeren H. J. T. Boomgaart, J. Möller en L. Van der Veen Zeppenfeldt.

De Secretaris deelt mede:

De veranderingen in de Ledenlijst;

Dat van den heer J. A. SNIJDERS Jr. een keurig stel echt Hollandsche liederen is ontvangen; de muziekstukken thans onder berusting zijn van den heer Vooren, Onderwijzer aan een der Gouvernementsscholen, ten einde daaruit eene keuze te doen voor het zangonderwijs op die school en die stukken ook aan particuliere scholen zullen worden uitgeleend.

Dat uit Aruba een opstel is ontvangen voor het uit te geven Arubanummer van Neerlandia;

De verslagen over de vorderingen der leerlingen, die steun ontvangen der Groep;

Dat de Heer P. L. Gorsira de benoeming als correspondent op Saba heeft aangenomen;

Dat verscheidene onderwijzers hunnen steun hebben toegezegd aan den Heer Schoolopziener en aan hem, Secretaris, om eene jongeliedenafdeeling van A. N. V. op te richten;

De ontvangst van 100 exempl. van het A. N. V. Lied, dat reeds aan sommigen is uitgedeeld;

Inlichtingen van Pater Jansen, dat de jongeling Croes, die aan de ambachtsschool op Santa Rosa in het smidsvak wordt opgeleid, goede vorderingen maakt;

Dat de Heer J. A. Snijders Jr. zijne benoeming als Vertegenwoordiger der Groep bij het Hoofdbestuur heeft aangenomen;

Dat Mevr. van Grol, St. Eustatius, haar dank heeft uitgesproken voor de haar toegezonden muziek en tooneelstukjes;

Dat ontvangen zijn boekenaanbiedingen van de firma J. H. de Bussy.

De vergadering besluit eene commissie bestaande uit de HH. J. C. Wahlen, Ed. S. Lansberg en C. S. Gorsira J. P. Ez. te belasten met de redactie van de uit te geven Neerlandia-nummers, die handelen zullen over de eilanden Aruba en St. Eustatius.

De reeds ingekomen stukken zullen den Bestuursleden ter lezing worden aangeboden.

Op een verzoek van den Heer B. T. Henriquez, om zijnen zoon, die eene bijdrage der Groep ontvangt en in Maart of April a. s. naar Nederland zal vertrekken, om aldaar als onderwijzer te worden opgeleid, ook voor den tijd zijner studie in Nederland die bijdrage toe te kennen, wordt besloten den Heer Henriquez te berichten, dat het Bestuur het voornemen, om den jongeling naar Nederland te laten gaan, zeer prijzenswaardig vindt en hem zal voordragen voor een door het Hoofdbestuur uitgetrokken studiebeurs tot opleiding van jongelieden in Nederland; dat echter nog niet over die studiebeurs kan worden beschikt, daar hij, die haar geniet, eerst in den loop van het volgend jaar met zijn studie gereed zal kunnen zijn en dat de Groep „Ned. Ant." zoo het Hoofdbestuur genegen blijkt weder opnieuw de studiebeurs beschikbaar te stellen, in afwachting van het vrijkomen dezer beurs gedurende enkele maanden voort zal kunnen gaan de bijdrage tot nu toe toegekend aan den jongeling Henriquez te blijven geven.

Het is eene groote voldoening voor het Bestuur uit het schrijven van zijne Vertegenwoordigers te ontwaren de belangstelling, die hun roep om steun tot leniging van de nijpende armoede op Curaçao bij A. N. V. is te beurt gevallen. Een woord van dank wordt door den Voorzitter gebracht aan de Vereeniging „Oost en West" voor de verleende medewerking en haren steun, die dezerzijds zeer op prijs wordt gesteld.

De vergadering besluit den Vertegenwoordigers te verzoeken aan die Vereeniging schriftelijk den dank van de Groep aan te bieden.

De Heer H. P. de Vries deelt mede, dat de „K. W. I. Maildienst" in Amsterdam ter beschikking der Commissie heeft gesteld f250, Jhr. P. Hartsen, Commissaris, en C. W. R. Scholten Jr, Directeur „K. W. I. Maildienst", elk f100. De vergadering verzoekt den Heer de Vries de tolk te wezen hunner erkentelijkheid, ook voor de spoedige zending.

Van den Administrateur is mededeeling ontvangen, dat de firma B. van der Tak & Co. en anderen last hebben gegeven aan iemand op Curaçao f175 over te dragen aan de commissie.

Aangezien hulp thans dringend noodig is, wordt er besloten het volgende telegram te verzenden:

Boeke
Privaatdocent,
Leiden.

Kunnen wij trekken sein bedrag.

Gorsira.

De vergadering besloot de reeds voor handen zijnde, en later te ontvangen, gelden zoo spoedig en zoo doelmatig mogelijk te verdeelen.

Na de vergadering deelde de Handel- en Industrie-Maatschappij „Curaçao" mede, dat zij f 250 ter beschikking stelde van de Commissie.

Den 12n. werd het volgende telegrafisch bericht ontvangen:

Gorsira Curaçao.

3500 verzonden.

Tegen Castro.

Zondagmorgen verscheen een Extra-Nummer van De Cur. Cour. waardoor officieel werd medegedeeld, dat het Koloniaal Bestuur naar aanleiding van het nemen der „Alexis" aan Baron van Seckendorff het verzoek had gericht om aan de Venezolaansche Regeering kennis te geven, dat deze maatregel niet gericht was tegen het Venezolaansche Volk doch tegen het persoonlijk bestuur van President Castro, en dat de Nederlansche Regeering daartoe was overgegaan, ten einde zich te vrijwaren tegen herhaling van bemoeilijking der schepen onder Nederlandsche vlag, zooals die gedurende de laatste jaren herhaaldelijk zijn voorgekomen, en ten opzichte van welke President Castro geenerlei toezegging voor de toekomst heeft willen doen.

* *

Onze Collega *Boletin Comercial* heeft zich bizonder geweerd en zich zeer verdienstelijk gemaakt door Zondag ll. zoo spoedig mogelijk de belangrijke telegrammen omtrent de Venezolaansche quaestie openbaar te maken.

12 December seinde men uit Den Haag: In officieele kringen verzekert men, dat de laatste orders aan den Gezagvoerder van Harer Majesteits Zeemacht in de Caraibische zee, niet bedoelen het buit maken in open zee van Venezolaansche koopvaardijers of andere schepen, die de Venezolaansche havens aandoen, maar wel, dat het bevel was gegeven om ieder Venezolaansch oorlogsschip of kustwachter, welken zij op hun weg mochten ontmoeten, aan te vallen.

14 December gaf de Nederlandsche Regeering een officieele nota uit over het nemen der *Alxis*.! Ook werd het gerucht, als zoude tusschen Venezuela en Holland de oorlog worden verklaard, tegen gesproken.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen een wandkalender voor het jaar 1909:

Van den Heer A. R. Myerston, agent van de *Yöst Typewriter* Co. Ltd. te Londen.

Van de Heeren C. Winkel & Zonen, agenten voor *Libby Mc. Neill en Libby's* geconserveerde levensmiddelen uit Chicago.

Van den Heer A. Charlouis, agenten van *Jeffrey's* Lager Bier, Pale Ale en Stout.

Van de Heeren J. & D. Jesurun, agenten van *The Manufacturers Life Insurance Company.*

Welkom.

Van harte heeten wij den Heer J. Janse en Mevrouw Janse welkom op Curaçao.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

73 ratten
789 muizen.

Door de aangehuurde werklieden tot werkverschaffing werden uit sloppen en stegen en woningen in de Willemstad en uit woningen, open plaatsen en van openliggende gronden aan de Overzijde 41 karren oude rommel en vuilnis verwijderd en 41 idem van den berg Altena en door middel van petroleum verbrand.

Vluchtelingen?

Donderdagnamiddag kwam hier binnen de Venezolaansche open boot *Pajara Blanca* zonder drinkwater en levensmiddelen, aan boord hebbende 4 man bemanning en 2 passagiers, t. w. Antonio Cardozo en Juan M. Estrada. Eerstgenoemde had zijn aanstelling bij zich als Gouverneur van Paroque Colon op de Roques eilanden en de tweede genoemde noemde zich zijn Secretaris.

Ze waren den 11n. dezer van La Guaira daarheen vertrokken, doch door stroom en tegenwind naar hier gedreven.

Na ze van drinkwater en levensmiddeled, op kosten van ons Gouvernement te hebben voorzien—want ze beweerden geen cent te hebben— is die boot, bemanning en passagiers in quarantaine gesteld, daar zij verkozen hier te blijven.

De bemanning waren Bonairianen, terwijl de naam van den schipper Pedro Brito is.

Nederland en Venezuela.

In zijn Memorie van Antwoord op de begrooting voor 1909 verklaart de Minister van Buitenlandsche Zaken, dat hij, wenschende de werkzaamheden onzer diplomatieke zendingen ter harer eigen bate nader onder de oogen der Staten-Generaal te brengen, daarin een krachtige aansporing vindt om tot de overlegging van Oranjeboeken over te gaan, zoodra de stof zich er toe leent.

De Min. is voornemens binnenkort een meer uitvoerig Oranjeboek over 't geschil met Venezuela aan de Kamer over te leggen, in verband waar mede hij het dus wenschelijk zou vinden, dat althans tot zoolang de openbare besprekingen worden uitgesteld.

Het roekelooze spel, dat met hooge Staatsbelangen gespeeld is door de openbaarmaking van stukken het geschil betreffend, in een der groote Nederlandsche dagbladen, vijf dagen nadat in het Verslag der Tweede Kamer was verklaard, dat het Staatsbelang zich tegen zulk een openbaarmaking verzet, zal, naar de Minister volkomen vertrouwt, ook in den boezem der Volksvertegenwoordiging afkeuring ontmoeten. De Minister, zich in de voorste gelederen der vrienden eener vertrouwbare pers scharende en de belangrijke rol erkennende, die in klimmende mate door haar vervuld wordt en bovendien groot vertrouwen hebbende in den heilzamen invloed die ook van een wel onderrichte buitenlandsche pers ten gunste van de internationale belangen kan uitgaan, heeft ook in den afgeloopen zomer de deur van zijn Kabinet nimmer gesloten voor wien hij meende, dat tot het voorlichten der publieke opinie kon bijdragen. Dat zulks in de eerste plaats aan een buitenlandsch dagblad is ten goede gekomen, is niet zijn schuld. Wat door den reporter van het invloedrijkste orgaan van de Vereenigde Staten is openbaar gemaakt was niet van genoegzaam gewicht om in de Staatscourant te worden medegedeeld; maar anderzijds mocht hij het gewicht niet onderschatten van een bespreking van ons geschil met Venezuela, zelfs niet den weinig belangrijken inhoud als daarvan is gepubliceerd geworden, op dat oogenblik en in die courant.

Daarom acht de Minister zich niet alleen verantwoord maar meende hij zelfs in menig opzicht verplicht te zijn om tot die propaganda ten bate der Nederlandsche belangen zijn medewerking te verleenen.

Wat de bekende publicatie door Hou en Trouw van den brief van den heer De Reus betreft, is 't gebleken, dat 't vertrouwen, door 's Ministers voorganger in het beleid dier vereeniging gesteld, een vergissing is geweest en aan welke gevaren bij zoodanige opvatting van de taak der vereeniging de buitenlandsche belangen zouden bloctgesteld gebleven zijn, indien de bestaande toestand ware bestendigd.

De heer de Reus heeft de hem gezonden instructies om onverwijld naar Nederland terug te keeren, zoo nauwgezet mogelijk opgevolgd. Diens oponthoud, van 24 uren te Parijs is voor den Minister op bevredigende wijze opgehelderd. Het afkeurend oordeel over het aldaar gehouden vraaggesprek wordt door den Minister gedeeld.

De aanhouding der schepen onder Nederlandsche vlag door Venezolaansche kustbewakingsvaartuigen had plaats op 12 Juni jl. De processenverbaal werden den 15n. Juni opgemaakt en door den gouverneur van Curaçao den 20n. Juni aan den Minister van Koloniën gezonden.

Den 26, bij de interpellatie van den heer Van Vuuren, kon dus nog geen officieel bericht bij de Regeering zijn ingekomen. *

(* Ook niet telegrafisch, vraagt *Het Huisgezin.*)

Wel is waar is destijds de consul van Venezuela op Curaçao erkend, doch juist met het oog op de bestaande moeilijkheden is met machtiging der Kroon aan de bedoelde erkenning geen uitvoering gegeven.

Vredesplannen.

Een der medewerkers van *Het Vad.* deelt mede, door toevallige omstandigheden het een en ander vernomen te hebben aangaande een actie van particulieren ten gunste eener vredelievende oplossing van ons geschil met Venezuela.

Volgens dien berichtgever zou deze beweging haar steunpunten vinden o. a. te Amsterdam, Deventer, Bussum, Apeldoorn, in welke plaatsen de leiding in handen is van voorstanders der Vredesidee. Men moet bezig zijn gegevens aangaande het conflict te verzamelen zoowel in Venezuela en West-Indië als hier te lande. O. a. wil men aantoonen, dat de schuld van het geschil niet alleen bij Castro ligt, maar voor een belangrijk deel ook aan onze zijde. Zoo moet o. a. door handelaren sterk geïntrigeerd zijn tegen den persoon van den President, en dat moet Castro niet onbekend zijn gebleven.

Men heeft zich reeds in verbinding gesteld met Venezuela en den President een in 't Engelsch gesteld uitvoerig schrijven toegezonden, waarin onder betuiging van hoogachting, wordt aangedrongen op een tegemoetkomende houding in het belang van den vrede. De actie hier te lande zal dienen om regeering en volksvertegenwoordiging voor een vredelievende oplossing te winnen, bijv. in dien zin, dat de beslissing worde opgedragen aan een internationaal scheidsgerecht.

Weldra zullen de leiders der beweging een vergadering van gelijkgezinden bijeenroepen, die vermoedelijk in den Haag zal worden gehouden.

Tot zoover dien van „toevallige omstandigheden" profiteerenden berichtgever, zegt *De Residentiebode*, en voegt er zeer terecht bij: Wat de vredesplannen betreft, wie zou per se oorlog willen.

Maar in het huidige stadium der zaak moet men o. i. zulke dingen niet doen zonder medeweten der regeering, wier positie tegenover Castro allicht wordt verzwakt door ongetwijfeld goed bedoelde doch mogelijk ontijdige pogingen. Bovendien achten we een „betuiging van hoogachting" jegens den president van Venezuela al zeer misplaatst. Daar heeft hij 't waarlijk tegenover Nederland niet naar gemaakt."

Haiti.

Met algemeene stemmen werd Grl. Antoine Simon tot president gekozen.

Overal heerscht kalmte.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

COCKTAILS TEURAPETICOS.

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de hígado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago—y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Las grasas que el aceite de hígado de bacalao contiene, aparte de su poderosa facultad de nutrir, no poseen ningun valor terapéutico—y los otros elementos naturales que son parte de su composición orgánica, existen en cantidades tan infinitamente pequeñas, que es imposible que ninguno de ellos pueda ejercer en el sistema cualquier efecto terapéutico.

Es evidente pues—que el aceite de bacalao es un alimento y no una medicina y que todas sus virtudes alimenticias están en las grasas que entran en su composición—y por consiguiente todas las preparaciones que pretenden estar hechas de los principios activos del aceite y que se ofrecen como sus sustitutos, son productos fraudulentos de la especulación mercantil y del charlatanismo. Dichos preparados no contienen ninguna de las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao, porque carecen de la grasa, que en la parte del aceite que nutre y alimenta—su composición tiene mucha semejanza con la de los COCKTAILS—y su uso puede en ocasiones causar perjuicios considerables á los enfermos por la gran cantidad de alcohol que invariablemente contienen—y otras substancias narcóticas, como el sulfato de estricnina.

Esas preparaciones, que se dicen contener los principios activos del aceite de hígado de bacalao, son especialmenente peligrosas para las criaturas, para los niños para las jóvenes y señoras, quienes por su naturaleza delicada y temperamento especial no pueden resistir sin grandes quebrantos para su salud los efectos deleterios del alcohol, de la estricnina y otras substancias enérgicas.

El aceite de Hígado de Bacalao es insustituible como alimento—como un reconstituyente poderoso de la sangre, de los tejidos, de los nervios y de los huesos—y el modo más racional de administrarlo, segun lo ha probado la experiencia de más de 30 años y segun la opinion universal de los médicos, es la EMULSION DE SCOTT, que está compuesta del aceite más puro y de otros ingredientes que aumentan considerablemente la eficacia nutritiva del aceite.

* *

Studie aan Nederlandsche Hoogescholen en Rijks-Inrichtingen van Onderwijs.

Aan degenen die inlichtingen wenschen betreffende de studie aan de volgende Nederlandsche Hoogescholen en Rijks-Inrichtingen van onderwijs worden deze kosteloos verstrekt door de volgende commissie voor inlichtingen samengesteld door de Studenten-Afdeelingen van het Algemeen Nederlandsch Verbond:

Voor de Rijks-Universiteit te Leiden en voor algemeene inlichtingen: A. Welcker, Morschweg 24, Leiden.

Voor de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam: J. R. Kollewijn, Ruischstraat 10, Amsterdam.

Voor de Vrije Universiteit te Amsterdam: D. Rumpff, Keizersgracht 162, Amsterdam.

Voor de Rijks-Universiteit te Utrecht: J. Baart de la Faille, Mariaplaats-18, Utrecht.

Voor de Rijks-Universiteit te Groningen: A. C. J. A. Greebe, Joz. Israëlstraat 95a, Groningen.

Voor de Technische Hoogeschool te Delft: W. M. Roessingh van Iterson, Koornmarkt 65, Delft.

Voor de Rijks-Veeartsenijschool te Utrecht: De Secr. van het Veterinair Studenten-Corps „Absyrtus", adres Rijks-Veeartsenijschool te Utrecht.

Voor de Rijks Hoogere Land- Tuin- en Boschbouwschool en de Rijksland-bouwschool te Wageningen: De Secr. der Vereeniging „Studiebelangen" te Wageningen.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO